

Prohlášení TI ke zpoplatnění podnětů k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže/Výzva poslancům k neschválení poplatků za podnět

Praha 29. února 2016 - TI zásadně nesouhlasí s doporučením Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj, že by měl být podnět k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zpoplatněn částkou 10 000 Kč. TI zároveň principálně odmítá jakékoliv zpoplatnění, jelikož to omezí veřejnou kontrolu veřejných zakázek.

Aktuálně probíhá projednávání zákona o zadávání veřejných zakázek ve výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj. Výbor se zabývá též pozměňovacími návrhy poslanců, mezi nimiž je i zavedení vysokého poplatku za podání podnětu k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS).

TI chápe tento krok především jako výrazné omezení kontroly nad veřejnými zakázkami ze strany veřejnosti – občanů, nevládních organizací, ale také zastupitelů obcí a krajů. „V obcích jsou nejlepšími hlídači veřejných financí opoziční zastupitelé. Když jim sebereme možnost účinně upozorňovat na porušování zákona, kdo to bude dělat?“, ptá se Petr Leyer, vedoucí Právní poradny TI. „Občané, nevládní organizace ani zastupitelé nebudou za deset tisíc podávat podněty téměř žádné, naopak pro neúspěšné uchazeče je to stále zanedbatelná suma a praxe vyhýbání se složení kauce bude pokračovat,“ dodává Petr Leyer.

Zpoplatnění s sebou nese i technické nejasnosti, např. jak bude probíhat přiřazování plateb k podnětům, když platba musí být provedena před či nejpozději současně s podnětem? Hrozí, že pokud nebude platba přiřazena, nebude podnět vůbec řešen? U anonymních podnětů to pak bude ještě obtížnější. Poplatky jsou dle názoru TI též v rozporu se správním řádem (viz podrobné stanovisko). „Každý správní úřad má zahajovat řízení z úřední povinnosti, když zjistí porušení zákona. Zde to už zcela platit nebude. Je nepřijatelné, aby se z podání podnětu stala placená služba, bez věcného vyhodnocení obsahu podnětů,“ upozorňuje Martina Mikolášková, právnička TI, a zároveň připomíná, že evropský trend je zcela opačný. Zatímco se v ČR jedná

„Hlíkáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

o zpoplatnění podnětů, v evropských zemích se rozšiřují nástroje, které veřejnou kontrolu naopak posilují. Jedním z nich jsou tzv. pakty integrity, tedy závazné dohody mezi veřejnými zadavateli, uchazeči a organizacemi občanského sektoru o umožnění nezávislého monitoringu celého procesu zadávání veřejných zakázek, které zvyšují transparentnost, posilují důvěru veřejnosti a snižují veřejné náklady.

TI vyzývá poslance, aby návrhy na zpoplatnění podnětů, a to jak 10 000 Kč tak i nižšími částkami, zamítli. A zároveň TI připomíná, že s návrhem na zpoplatnění podnětů částkou 10 000 Kč vyjádřila v rámci jednání Výboru zásadní nesouhlas i ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová, a proti se postavil i místopředseda ÚOHS Josef Chýle.

Kontakty pro média:

Petr Leyer

vedoucí Právní poradny TI

Mobil: +420 721 531 781

E-mail: leyer@transparency.cz

Martina Mikolášková

právníčka TI

Telefon: +420 224 240 896

E-mail: mikolaskova@transparency.cz